

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:

Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Malor No. 7

Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei

Pe jumătate an 50 Lei

Pe trei luni 25 Lei

Frate Române,

Înaintarea țării în știință și avere atârnă mai întâi de felul cum vei ști să-ți crești copiii. Că la noi nu merg treburile cum ar fi mai bine sunt de vină părinții care, deși și-au dat copiii la școală, din casa lor n'au lipsit vorbele cari duc la fapte rele. Dar despre altceva vreu să scriu. V'am amintit despre țările nordice care ne dau pilde strălucite pentru toate lucrurile, așa și pentru creșterea copiilor.

Cei mai mulți locuitori din țările acestea își au gospodăriile la câmp. Pentru ca copiii lor să nu rămână fără știință au învățători cari umblă cu tramvaiul sau trăsura la fiecare casă și învață pe copii. Cei dintâi învățători sunt însă părinții care-i învață răbdare la muncă și cinste. Fabricile sunt ca și niște coșnițe, fiecare își știe datorința sa. Acolo rar sau deloc nu se întâmplă neînțelegeri între lucrători și fabricanți pentru ridicarea de plată.

Locuitorii acestor state, crescuți de mici în simțul de cinste față de avutul altuia, n'au lipsă de jandarmi sau poliție. Numărul acestora e foarte mic pentru controlarea străinilor.

Dăm câteva pilde despre puterea mare de cinste a acestor locuitori: la trimiterea banilor cu posta nu primești dela oficianți nici un recipis, cinstea acestuia e destulă garanță că banii vor merge la adresat; dela poșta ultimă până în comunele vecine nu sunt căruțe de poștă. Scrisorile sau pachetele le duc cine vrea. De multe ori le duc un strein din alt sat și între ele sunt și scrisori de bani; poți să lași pachetele în fiecare stradă că nu le iau numai aceia a căror nume e scris.

În țările cu astfel de oameni nu-i lipsă de jandarmi sau poliție și banii ce statul ar trebui să cheltuiască cu susținerea acestora, îi dă pentru școală, spitale și case de neputincioși.

Acum cum stăm noi și alte țări? Cu temnițe mari în care băjbăe ucigașii, tăciunarii și tâlharii și altei nefericiți. — Sunt mai pline

de cât școalele de copii. Cu neputincioși care-și târăe zilele pe drumuri fiindcă ce s'ar cădea lor trebuie să se dea cinste pentru capul tâlharilor; cu hoji care scapă și de cursele cele mai istețe ale urmăritorilor; cu mame care-și adorm și deșteaptă copiii cu sfaturi păcătoase.

Frate române, să nu ne doară de tâlhăriile ce se petrec în Ungaria sau în Rusia câtă vreme nu ne ating și pe noi, dar trebuie să ne doară ori-ce hojie făcută chiar și de cel mai mic de ai noștri. Suntem datori ca de pe acum să pornim pe căile de cinste și muncă a statelor amintite. (s)

Pactul liberalo-maghiar.

În sfârșit, după multe și lungi târgueli, liberalii — oligarhia română — au încheiat o tovărășie cu conducătorii partidului maghiar — oligarhia maghiară. — Vasăzică vedem îmbrățișându-se și pupându-se oligarhia română cu cea maghiară. Câtă imoralitate în politica acestor oameni! Până mai ieri gazetele partidului liberal tunau și fulgerau împotriva domnilor din fruntea partidului maghiar — care nu reprezintă poporul maghiar — numitându-i trădători, oameni de ai lui Horty, și câte și mai câte ponoase grele nu mai ridicau liberalii împotriva lor. De altă parte gazetele partidului maghiar se uneau în cor și nu mai răzbeau să strige în lumea mare, că guvernul liberal e cel mai șovinist guvern din câte s'au pomenit vreodată în Europa, că persecută și chinuște sufletul minorităților și le sapă mormântul. Dușmane de moarte ieri, două partide politice de rassă deosebită, azi își întind mâna frățească(?).

Să ne minunăm de această politică? Nu. Cei ce se aseamănă se însoțesc, zice o vorbă românească. Și fiindcă conducătorii partidului maghiar sunt croiți după chipul și asemănarea conducătorilor partidului liberal, e și natural să-i vedem cot la cot. Și de-o parte și de alta se face politica intereselor personale, a avantajelor momentane și, poate, a intereselor de clasă.

Știm prea bine că ungurii vor fi trași din nou pe sfoară de liberali și nu mult ne-ar dura, ba nici că ne-ar păsa, ci din contra ne-am chiar bucura, dacă n'ar fi vorba de poporul maghiar, ci numai de actualii lui conducători, cari

nu pot uita niște privilegii de clasă și castă și cari ar vrea să-și mențină aceste privilegii pe spinarea poporului maghiar, care suferă alături de poporul român tirania oligarhiei române și maghiare.

Di. Ugron, șeful partidului maghiar, spunea, că pactul s'a făcut între poporul maghiar și statul român. Reprezentantul guvernului a venit și a declarat numai decât, că nu e tocmai așa. Pactul s'a făcut între partidul liberal și partidul maghiar. Și nici nu poate fi altfel. Partidul liberal a făcut pactul din socoteli electorale și în special ca să dea, la alegerile comunale, o lovitură românilor ardeleni strânsă în rândurile partidului național, dușmanul temut al liberalilor. Conducătorii partidului maghiar au făcut pactul din aceleași socoteli. Vroesc unii baroni să-și scutească moșiile de expropriere și să-și asigure stăpânirea peste ungurii din România.

Destul de trist și rău! Chestiunea minorităților dela noi este o problemă de stat și nu de mărunte târgueli electorale. Aceasta ar trebui s'o înțeleagă și dnii din fruntea partidului maghiar, căci, la urma urmei, socotelile acestea de câștiguri momentane se vor sparge tot de capul poporului maghiar.

Noi suntem pe deplin încredințați, că poporul maghiar este potrivit acestei înțelegeri cu liberalii și 80 de procente dintre unguri nici nu vreau să știe despre ea. Iar dacă s'ar întâmpla ca poporul maghiar să sprijinească și susțină mentalitatea oligarhiei liberalo-maghiare, atunci în apropiatul viitor lupta noastră va lovi în ambii contracțanți deopotrivă de aspru. Credem, că e în interesul poporului maghiar să-și scuture depe spinare actuala conducere a partidului, care e stăpânită de o mentalitate de clasă. I. Poi.

În toiul alegerilor.

Pregătirile ce se fac aproape în toate comunele județului nostru în vederea alegerilor comunale, dovedesc priceperea și grija poporului nostru pentru întocmirea unei gospodării comunale cât mai bune pentru viitor. Acolo unde s'au pus prin silnicia organelor administrative liste oficiale, s'a depus din partea poporului liste de candidare în numele partidului național, care se bucură de unanimitatea încrederii alegătorilor. Să se știe odată pentru totdeauna, că liberalii sunt urgisiți de țara întreagă și vor suferi o înfrângere rușinoasă în alegerile comunale, după cum o merită.

Ne dăm însă bine seamă de toate ticăloșiile ce s'ar putea pune la cale și de-aceia chemăm pe toți alegătorii

noștri la vot și îi îndemnăm să se îngrijească de cu vreme ca să-și primească fiecare cartea de alegător. Primăria comunală este datoare să se îngrijească de distribuirea acestor cărți, dar se poate întâmpla, ca să împartă cărțile de alegător numai oamenilor lor, împiedecând astfel pe alegătorii listelor noastre să-și dea votul, după-ce fără carte de alegător nu poate nimeni vota.

Votarea se întâmplă tocmai așa cum s'a făcut la alegerile agricole. Alegătorul primește dela președintele secției o ștampilă cu inscripția „votat” și un buletin (foaie) de vot pe care sunt scrise, de o parte cei de pe lista oficială, de cealaltă parte cei de pe lista noastră cu semnele alese de noi. Ducându-se în locul despărțit pentru votare alegătorul va apăsa ștampila pe lista care poartă semnul nostru, îndoind foaia de vot în patru. Îndoitura trebuie făcută așa, ca să nu se poată ști pe cine a votat omul, — dar trebuie purtată grije ca semnul președintelui să se vadă pe spatele foii.

Alegătorii, candidații și bărbații de încredere pot face în tot decursul alegerii contestațiuni în scris pentru orice nereguli s'ar observa și acestea se vor preda președintelui secției de votare.

Avem deplină încredere că izbânda va fi pretutindeni a noastră.

O coșniță țărănească.

(continuare)

Nu e ceva lucru mare în a potrive coșnița după flora ținutului. Năcazul stupăritului nostru de azi, e roirea prea deasă. — În loc ca pe timpul culesului mare, adică atunci când tot hotarul e o floare, în loc ca albinele să păstreze liniștea lucrării stăruitoare, albinele noastre intră în o stare de mare agitație, nu mai lucră, pierd vremea în așteptarea roirii. În fine se începe roirea și până când pierd vremea cu roirea, se gată și cu florile. Așa stupul bătrân risipește agonisirea cu roirea, iar roiul nu mai au ce să adune. Iarna pierd ambii. Ca să am folos de stupărit trebuie să opresc roirea prea deasă. Dacă vreau să roiască, atunci trebuie să fie sau înainte de culesul mare (partea a doua a lunii Mai sau prima a lunii Iunie), sau după culesul mare.

Roirea nu e cerută de natură pentru perpetuarea speciei. Matca se poate primeni în coșniță și fără roire. Roirea e silită de împrejurări, cari nu corespund firei albinelor. Coșnița prea mică, lipsită de aerizare, încălzindu-se prea tare și ne mai având nici camere de rezervă pentru toată mierea ce o adună albinele, le silește, ca prin roire să-și împartă familia în două. Așa se naște roiul I., acestuia trebuie să-i urmeze roiul II. și probabil și roiul III., in-

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebunțare pielea devine fină, catifelată, dispar teate necurățele feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Farmacia NEAGOS

Tg.-Mureș Telefon 130

Depozit pentru

REGHIN și JUR. la

Farmacia MERA

diferent dela timp, că adică ce perspective prezintă pentru nectarul florilor.

Roirea aceasta fără înțeles o vom opăci așa, că vom întrebuița coșnițe cu mult mai mari ca cele de azi. Nu roi mulți ci miere multă aștept eu dela stupi. Coșnițe mari, potrivite după belșugul de flori al finutului; coșnițe bine aerizate ne trebuiesc azi. Familia trebuie să aibă loc să se sporească la numărul cel mai mare posibil de albine, și numărul acesta să-l ajungă încă atunci, când se ivesc primele flori pe hotarul nostru.

Ce privește roitul, albina când are asigurate toate condițiile dezvoltării, are presimțirea exactă a timpului ce o așteaptă și numai în anii aceia da roi, când va fi sigură că va fi abundență de cules îndelungat. Lăsată de capul ei și pusă în coșniță mare și bine aerizată, ea nu va da greș nici când. Ea nici nu va peri de foame în ani slabi, căci are în coșnița aceasta rezerve din anii cei buni.

(va urma)

Stuparul Gavril.

Alegerile comunale.

Știrea referitoare la încheierea pactului guvernului liberal cu partidul maghiar a stârnit mari nemulțumiri în sânul Românilor și a Ungurilor deopotrivă. Atât Românii cât și partea cea mai numeroasă a Ungurilor au privit cu ochi răi și cu o oareșcare mâhnire înțelegere dintre bancarii liberali și grofii maghiari. Văzând, atât liberalii, cât și șefii partidului maghiar, că socoteala lor a dat greș, au căutat frumusețea să desfășoare târgul și l-au și desfășurat. S'a rupt, așadar, înțelegerea dintre partidul liberal și cel maghiar și ungurii au primit ordin să meargă la alegerile comunale sau numai ei de ei, cu liste separate, sau în unire cu partidul național și celealte partide din opoziție, căci luptând alături de acestea luptă pentru o mai bună stare a poporului maghiar întreg și nu numai a câtorva inși cum s'ar fi întâmplat dacă alături de grofi poporul ar fi mers cu liberalii.

Spre mai mare spaima liberalilor frontul unic se întărește din zi a merge. Liberalii trebuie să iese învinși din aceste alegeri. *Să nu voteze nimeni lista liberală. Intelectuali, țărani, muncitori, meseriași, comercianți votați cu toți împotriva liberalilor și cu lista noastră. Lista candidaților noștri și semnul le vom da în numărul nostru viitor, care apare Luni.*

Știri mărunte.

Incepând cu acest număr tipărim foaia noastră în tipografia „Librăriei noi” din Reghin. Orice anunțuri, reclame și publicațiuni se primesc la administrația foii noastre și la „Librăria nouă”.

† Iosif Lupu, teolog absolvent, fiul părintelui Lupu din Hodac, a încetat din viață după lungi și grele suferințe. Fie-i țărâna ușoară și bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace.

† La 4 Februarie c. a. încetat din viață, în Gurghiu, vâd, Anica Șipoș născ. Moisiu. Dumnezeu s'o ierte.

Aflăm, că dl comisar Miloi a fost transferat la Toplița română în calitate de șef al poliției de-acolo.

Pentru edilii orașului. Am auzit spunându-se de multe ori, că Reghinul este un cuib de boale. Și nici nu-i mirare. În zilele trecute trecusem întâmplător pe strada Gheorghe Coșbuc și mi-a fost dat să văd, chiar la câțiva pași de locuința dlui dr. Norbert Wagner, o mare grămadă de gunoi, care e un cuib de infecție. Și câte astfel de cazuri nu găsim în orașul nostru în care igiena publică lasă foarte mult de dorit. Atragem atențiunea organelor competente asupra acestui caz și asupra altora de această natură și le rugăm să binevoiască a lua urgente măsuri de îndreptare.

La 31 Ianuarie c. dl prof. univ. Dr. Kiss dela Universitatea din Cluj a ținut, la gimnazul săsesc din Reghin, o interesantă conferință, în care a arătat originea Șașilor din ținutul Reghinului și al Bistriței sprijinit pe date filologice (de limbă).

Săptămâna trecută a fost prins în Reghin un individ despre care se spunea și se credea, chiar după spusele deținutului, că ar fi sângeriosul criminal Veress, care comisese mai multe omururi în diferite orașe din vechiul regat și care a venit să bage spaimă în populația de aici. Escortat la București, criminalul a mărturisit că nu el e Veress cel vestit, ci el e un dezertor din armată. Așa scriu ziarurile din București. La tot cazul, după mărturisirile, ce le-a făcut criminalul la poliția de aici, chiar dacă n'ar fi vestitul Veress, trebuie să fie totuș ceva hoț sau ucigaș.

Frontul unic al opoziției la alegerile comunale. Văzând partidele din opoziție, că liberalii sfidează țara și-si bat joc de ea, s'au înțeles toate să alcătuiască un front unic împotriva guvernului liberal și să dea lupta așa în alegerile comunale. Afară de partidele românești din opoziție s'au alipit la acest front unic și socialiștii, apoi partidul șvăbesc din Banat, o mare, cei mai mare parte a ungurilor, — pe lângă tot pactul conducerii partidului lor cu liberalii, — încă a declarat, că va lupta alături de opoziție și chiar și Șașii din Sibiu și alte orașe s'au atașat la frontul unic.

Astfel nădăjdum și e sigur, că liberalii, pe lângă toate ticăloșiile lor, vor fi trântiți în aceste alegeri. Zadarnic au făcut și acum toate mișelile și nelegiuirile, ca să le reușească alegerile.

Partidele cari alcătuiesc frontul unic au dat un comunicat în care spun că:

1. vor înlătura legea administrativă pe baza căreia se fac alegerile actuale;
2. vor anula (nimici) actualele alegeri comunale;
3. vor pedepsi aspru pe toți funcționarii, cari vor săvârși nelegiuiri și hoșii la aceste alegeri.

Să băgăm, deci, bine de seamă, cari sunt slujbașii, cari vor săvârși hoșii la alegeri, vor împiedeca pe alegători să voteze, îi vor teroriza sau vor comite alte fapte ilegale. Pe aceștia să ni-i însemnăm bine, ca guvernul de mâine să-i poată trage la răspundere.

Duminecă în 7 Februarie c. „Cercul cultural al învățătorilor”, secția Reghin, de sub conducerea dlui inv. Alexandru Moldovan, a ținut prelegeri populare în comuna Gornești. S'au ținut mai multe conferințe și o prelegere practică cu elevii școlii primare.

Citiți și răspândiți
„Sămănătorul”

Judecătoria mixtă Reghin.

Secția c. f.

No. 5823—1925 c. f.

Extract din publicațiune de licitație.

În procesul pornit de reclamanta Leontin Ujfalvi măr. Petru Fekete contra Teodor Mrvka pentru eșire din indiviziune și accesorii în baza sentinței Tribunalului Târgu-Mureș No. 9251/3—1925, la cererea reclamantei.

Judecătoria.

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Reghin circumscriptia judecătorei Reghin cuprinse în c. f. a comunei Reghin No. coalei c. f. 2234 A†1 No. top. 117 casa cu curte pe numele Mrvka Teodor și Ujfalvi Leontina măr. Fekete Petru cu susținerea dreptul de locațiune Catalina Moldovan măr. Imre Dumitru cu prețul de strigare de 50.000 Lei pentru ieșirea din indiviziune cu efectul licitațiunei execuționale.

Licitațiunea se va ține în ziua de 21 Aprilie anul 1926 ora 9 în localul oficial al c. f. ușa No. 10.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic de cât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la legatul judecătorec 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§. 25, XLI. 1908).

Data în Reghin, la 16 Sept. 1925.
Pentru conf. Iuliu Griesmüller ss.
Tauch ss. consilier.

Publicație de licitație.

Aduc prin aceasta la cunoștință generală, că în baza încheierii Tribunalului Mureș ca instanța de faliment No. Fal. II. 1883/93—1925 și a hotărârei consiliului creditorilor în sedința ținută în 9 Februarie 1926, se vor vinde mărfurile de manufactura apartinătoare masei falimentare EDUARD HÖNIG aflătoare în localul de prăvălie din Reghin, Piața Regele Ferdinand No. 6 și specificate în inventarul luat cu ocazia inventarizării de către portărelul judecătorec sub pozițiile 1-321, prin licitație publică în detail.

Licitația publică se fixează pe ziua de 15 Februarie 1926, ora 2 p. m. și se va continua și în zilele următoare până ce toate mărfurile vor fi vândute.

Mărfurile se vor vinde pe prețul stabilit în inventarul masei falimentare, eventual pe prețul ce se va stabili de expertul care va funcționa în ajutorul curatorului masei falimentare în tot timpul vânzării.

Vânzarea se face numai pe lângă plată imediată și integrală a prețului mărfurilor cumpărate la mână curatorului masei falimentare, sau a incredințatului său.

Curatorul masei și consiliul creditorilor nu garantează pentru calitatea sau cantitatea mărfurilor.

Reghin, la 9 Februarie 1926.

Dr. Eugen Truța
curatorul masei falimentare
Eduard Hönig.

No. 2329—exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătorec prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 12283—1925 a judecătorei de ocol Reghin în favorul reclamantului Agroterra S. A. p. a. fostă Schieb repr. prin avocatul Dr. Tiberiu Duha pentru incassarea creanței de 34340 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 20 Februarie 1925 orele 11 a. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vite, cai, mobile de casă, grajd în valoare de 80800 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 28 Ianuarie 1926.

Oliver Ghelan,
executor judecătorec.

IMPORTANT! Pentru toți ceice

au necesitate de tipărituri, lucruri de compactorie, oferim onor. public că orice cărți, broșuri, tabele, hârtie pentru scrisori, plicuri, invitări, necroloage, bilanțuri, facturi, bilete de cununie, cărți de vizite, afișe, foi de reclame, etc. execută cu prețurile cele mai eftine

TIPOGRAFIA

„Librăriei nouă”, Reghin
Piața mare.

„VINUL DE CHINA FERUGINOS”

este cel mai bun leac pentru
cel slăbiți și fără poftă de
mâncare. Preparatul farma-
cistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda și la postă.
Deposit și la farmacia

Mera Reghin

„SIRPINOL”-ul

este cel mai bun medicament în contra
boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă
convulsivă (măgărească), asthmă și
pentru tuberculoză. — Se află la

Farmacia lui
Victor Mera, Reghin

Cele mai bune și eftine
cizme și ghete se află la

Grigore
Moldovan

clzmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1

Cumpărați și vă convingeți.

Ori ce mâncărime de piele, râte
etc. dispăre în decurs de 3 zile
întrebuițând alifia

„SCABIOSAN”

preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda direct sau
la farmacia

Mera Reghin